

From: 5.1.2.e <5.1.2.e@freedom.nl>
Date: Monday, December 1, 2025, 1:28 AM
To: postbus@eerstekamer.nl
CC: Commissie Financiën <cie.fin@tweedekamer.nl>
 5.1.2.e@tweedekamer.nl
 voorlichting@raadvanstate.nl
Subject: cie FIN / constitutionele toetsing arbeidskorting

Geachte Commissie voor Financiën van de Eerste Kamer,

Nu volgt een normale reactie in abnormale omstandigheden.

Belasting is naar draagkracht.

Werkenden betalen per maand ruim 400 euro minder belasting (dan niet werkenden).

Dat zou dus betekenen dat werkenden zoveel minder draagkrachtig zijn dan niet werkenden dat deze werkenden er per maand ruim 400 bij moeten hebben (om hen te compenseren voor hun achterstand in draagkracht op niet werkenden).

Met uw welnemen, geachte Commissie, geachte Kamer, dit is de wereld op zijn kop.

(Al was het alleen maar omdat niet werkenden in de regel op 70% bruto zitten, dus om te beginnen al op 30% minder.)

Toch is dit waar u als medewetgever met de huidige stand van de arbeidskorting voor staat.

De wetgever dient deze enorm ongelijke behandeling te toetsen aan de grondwet om vast te stellen indien en voor hoever deze ongelijke behandeling geoorloofd is cq geen verboden discriminatie van niet werkenden oplevert.

Zo'n toetsing aan de grondwet heeft in deze nog nooit plaatsgehad.

Op dit punt is de rechtsstaat op dit moment stuk.*)

Zo'n toetsing behelst geen politiek oordeel over wat wenselijk is maar een oordeel als van een rechter: **naar eer en geweten dient de wetgever vast te stellen of de wet wel in overeenstemming is met de grondwet** —zoals een scheidsrechter vaststelt of sprake is van hands, en niet of hij de handsregel een goede regel vindt.

Voor een nader idee bied ik u hierna de volgende aanzet tot een opzet en invulling voor een toetsing aan de grondwet
(AK = arbeidskorting)

toetsingskader

Van een ongeoorloofde ongelijke behandeling cq van verboden discriminatie is sprake indien gelijke gevallen ongelijk behandeld worden [cq ongelijke gevallen gelijk] en voor die ongelijke behandeling geen redelijke en objectieve rechtvaardiging [beleidsrelevant, relevant beleid] bestaat, of indien er geen redelijke verhouding bestaat tussen de maatregel die het onderscheid maakt en het daarmee beoogde gerechtvaardigde doel.

toetsing

Inkomstenbelasting is op basis van draagkracht, hetgeen weer is gebaseerd op artikel 1 Grondwet dat zegt dat je gelijke gevallen gelijk moet behandelen en ongelijke gevallen ongelijk.

De AK is voor een erg klein deel gebaseerd op draagkracht, namelijk voor zover deze dient ter compensatie van verwervingskosten - **dit is de oorspronkelijke functie**, het ging destijds om

ruwweg 1000 gulden inkomensaf trek (arbeidskostenforfait). Nu is dat hooguit 400 euro van de AK, de rest, zeg 5000 euro AK is om te prikkelen tot werken (prikkelbonus). **)

Deze prikkelbonus, een belastingvoordeel van zeg 5000 euro voor werkenden, is geen fiscaal beleid (valt als arbeidsmarktbeleid onder SZW) maar is als invasieve exoot in de Wet IB 2001 ondergebracht en als zodanig zelfs lijnrecht in strijd met het draagkracht-beleidsfundament van deze inkomstenbelasting ('fiscaal spookrijden').

Dit laatste noopt tot uiterste terughoudendheid bij de beoordeling of er een redelijke verhouding bestaat tussen de maatregel die het onderscheid maakt en het daarmee beoogde gerechtvaardigde doel.

Daar komt nog bij dat de maatregel in kwestie in ieder geval de volgende negatieve gevolgen meebrengt:

- Over de eerste belastingschijf (tot en met 38.441) wordt 35,82% geheven. Daarvan is bijna de helft AOW-premie (17,9%). Al die AK maakt dus dat de bedoeling van de AOW (vijftig jaar premie betalen en dan een welvaartsvaste AOW) wordt ondermijnd: **de werkenden komen hun deel van de AOW-afpraak steeds minder na**. Het CBS noemde dit niet in het [persbericht van 16-07-2025](#).
- Vorengenoemde bedoeling van de AOW (vijftig jaar premie betalen en dan een welvaartsvaste AOW) houdt ook in dat het immers welvaartsverhogende prikkelbonus-deel van de AK in de AOW-koppeling thuishoort - het verwervingskostendeel hoort er niet in want het compenseert voor mindere draagkracht, is daarom destijds terecht buiten de koppeling gelaten.
- Ook hoort het belastingvoordeel van de prikkelbonus gelijkheidshalve voor AOW'ers te gelden nu per definitie van hen niet kan worden gevegd dat zij werken.
- Eerlijkheidshalve: ook ouderenkortingen dienen dan tegen het licht gehouden.

Conclusie

De huidige AK-maatvoering is evident onjuist en evident discriminerend voor niet werkenden.

Bij benadering zou hooguit passend zijn 400 euro voor verwervingskosten ongeacht het inkomen en als prikkelbonus zeg 1400 euro inkomensafhankelijk, tezamen 150 per maand extra voor werkenden bij laag inkomen.

Vergelijk in dit verband uit het rapport '[Belastingen in maatschappelijk perspectief](#)' over de AK in het bijzonder de aanbeveling onder **fiche 'A06: halvering arbeidskorting met omzetting in algemene belastingverlaging** met als reden: huidige AK te weinig gebaseerd op draagkracht.

nadere duiding

De gewone belasting naar draagkracht is gebaseerd op onderling vertrouwen en wederzijdse, wederkerige bijstand, bestaanszekerheid, solidariteit. Bij draagkrachtvermindering wordt gecompenseerd (zie de verwervingskosten). Er wordt dan ongelijk behandeld ('voorgetrokken') om gelijk te maken. Deze compensatie is per definitie zelfbegrenzend.

De prikkelbonus daarentegen is verdelend en individualiserend, reduceert mensen tot middel, geeft hun bestaansonzekerheid. Er wordt ongelijk behandeld om ongelijk te maken. Dit is fiscaal spookrijden. Deze contra-fiscale bonus ('sterkste schouders, lichtste lasten') is per definitie zelfrijzend — zie de explosie van het maximum (2013: 1.723 euro; 2025: 5.599 euro)

Duiding: de huidige AK-ontsporing houdt in dat onder het mom van behandeling naar draagkracht (uit solidariteit) een enorme prikkelbonus per persoon wordt uitgedeeld. Wat beeldender: de AK is een dikke-ikwulf in schaaps-draagkrachtkleren.

De ontsporing van de AK blijkt ook als volgt:

In 2004 kostte de algemene heffingskorting de staat 20,4 miljard en de arbeidskorting 7,7 miljard. In 2025 is het 25,5 miljard om 35,5 miljard.

Hier toont zich een tweerangenbelastingstelsel, in strijd met de grondwet.

*) Volledigheidshalve. Ik procedeerde tegen het ontspoorde deel van de arbeidskorting met beroep op verdragen. Daarin werd door de staatssecretaris geen (sluitende) verantwoording overgelegd. In plaats van de staatssecretaris stevig te bevragen namen de rechters daarmee

genoegen en schreven zelf een rechtvaardiging op voor de staatssecretaris dan wel, in het geval van de Hoge Raad, oordeelden dat het "[b]ij de beoordeling van deze klachten niet nodig [was] om antwoord te geven op vragen die van belang zijn voor de eenheid of de ontwikkeling van het recht". Terwijl het gaat om 'checks and balances' (macht en tegenmacht) ter bescherming van grondrechten.

****) Inmiddels is de staatssecretaris zelfs zo ver gegaan om zich niet meer op 'prikkelende werken' te beroepen maar simpelweg en 'unverfroren' op het bieden van inkomensondersteuning als grond. Alsof de wetgever naar believen gelijk of ongelijk mag behandelen. Dit getuigt het volgende citaat uit de Nota naar aanleiding van het verslag ((36 812, nr. 16, p 17 onder het midden)**

"Uit het rapport 'Evaluatie heffingskortingen en tariefstructuur' blijkt inderdaad dat de arbeidskorting beperkt doelmatig is als het gaat om een verhoging van het arbeidsaanbod. Met andere woorden: de arbeidskorting is waarschijnlijk maar beperkt van nut om een verdere verhoging van de arbeidsparticipatie te realiseren. **Met de arbeidskorting kan echter ook inkomensondersteuning van werkenden bereikt worden.** In dat geval is de arbeidskorting wel doeltreffend."

Het voorgaande moge zich dan sluipend hebben voltrokken, dat ontslaat u niet van uw dure plicht (integendeel) om nu orde op zaken te stellen met een toetsing aan de grondwet. De handhaving van de rechtsstaat is in het geding. Achterwege laten van de toetsing aan de grondwet is het negeren van die grondwet. Niet het juiste doen is het onjuiste doen.

Afschrift hiervan stuur ik aan de Raad van State en de Tweede Kamer.

Met vriendelijke groeten,

mr. 5.1.2.e (5.1.2.e) 5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e